

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2021. április 29.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – 2003/87/EK irányelv – Az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelmi rendszere – A 3. cikk e) pontja – A »létesítmény« fogalma – A 3. cikk f) pontja – Az »üzemeltető« fogalma – Az I. melléklet 2. és 3. pontja – Összesítési szabály – Valamely létesítmény tevékenységei teljesítményének összeadása – Kapcsolt villamosenergia- és hőtermelő egységnek egy ipari létesítmény tulajdonosa által történő átruházása – Az átruházó és az átvevő közötti energiaszolgáltatási szerződés – Az üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedély módosítása”

A C-617/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) a Bírósághoz 2019. augusztus 14-én érkezett, 2019. március 13-i határozatával terjesztett elő

a **Granarolo SpA**

és

a **Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,**

a **Ministero dello Sviluppo economico,**

a **Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto**

között,

az **E.ON Business Solutions Srl**, korábban E.ON Connecting Energies Italia Srl

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök (előadó), M. Ilešič és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. szeptember 17-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: olasz.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Granarolo SpA képviseletében A. Stalteri avvocato,
- az E.ON Business Solutions Srl képviseletében C. Vivani és F. Triveri avvocati,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Palatiello avvocato dello Stato,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek, J. Vlácil és L. Dvořáková, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében A. C. Becker és G. Gattinara, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. december 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 140., 63. o.) módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 275., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 631. o.; a továbbiakban: 2003/87 irányelv) 3. cikke e) pontjának és I. mellékletének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Granarolo SpA és a Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (környezet-, terület- és tengervédelmi minisztérium, Olaszország), a Ministero dello Sviluppo economico (gazdaságfejlesztési minisztérium, Olaszország), valamint a Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto (a 2003/87/EK irányelvet végrehajtó és a Kiotói Jegyzőkönyv szerinti projekttevékenységek irányítását támogató nemzeti bizottság, Olaszország; a továbbiakban: ETS-bizottság) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya egy olyan, üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedély módosítása iránti kérelem elutasítása, amely engedélynek a Granarolo a jogosultja egyik, az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek uniós szintű kereskedelmi rendszere (a továbbiakban: ETS) alá tartozó létesítménye tekintetében.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2003/87 irányelv „Alkalmazási kör” című 2. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:
„Ezen irányelvet az I. mellékletben felsorolt tevékenységekből származó kibocsátásokra és a II. mellékletben felsorolt üvegházhatású gázokra kell alkalmazni.”
- 4 Ezen irányelv „Fogalommeghatározás” című 3. cikke az alábbiakat írja elő:
„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

[...]

- e) »létesítmény«: minden olyan, helyhez kötött műszaki egység, amelyben egy vagy több, az I. számú mellékletben felsorolt tevékenység vagy bármely más, azzal közvetlenül együtt járó tevékenység folyik, illetőleg amely [helyesen: tevékenység folyik, amely] műszakilag kapcsolódik az adott telephelyen folytatott tevékenységhez, és amely hatással lehet a kibocsátásokra és a légszennyezésre;
- f) »üzemeltető«: bármely személy, aki létesítményt üzemeltet vagy irányít, illetve – amennyiben erre a nemzeti jogszabály lehetőséget ad –, akire a létesítmény műszaki működése feletti gazdasági döntéshozatali hatáskört ruházták;

[...]”

- 5 Az említett irányelvnek „Az üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedélyek” címet viselő 4. cikke a következőképpen fogalmaz:

„A tagállamok biztosítják, hogy 2005. január 1-jétől semmilyen létesítmény nem folytat az I. mellékletben felsorolt olyan tevékenységet, amely egy ahhoz kapcsolódó, meghatározott kibocsátást eredményez, csak az üzemeltető számára az illetékes hatóság által az 5. és 6. cikkel összhangban kiállított engedély birtokában, vagy abban az esetben, ha a létesítményt a 27. cikknek megfelelően kivették a közösségi rendszer hatálya alól. Ez a rendelkezés a 24. cikk alapján kiválasztott létesítményekre is vonatkozik.”

- 6 A 2003/87 irányelvnek „Az üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedély feltételei és tartalma” címet viselő 6. cikke (1) bekezdésében kimondja:

„Az illetékes hatóság akkor állítja ki az egész létesítményt vagy annak egy részét üvegházhatású gáz kibocsátására feljogosító engedélyt, ha megbizonyosodott arról, hogy az üzemeltető képes a kibocsátások nyomon követésére és jelentésére.

Üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedély egyazon üzemeltető által egy telephelyen üzemeltetett egy vagy több létesítményre is vonatkozhat.

Az illetékes hatóság az üvegházhatású gázok kibocsátására feljogosító engedélyt legalább ötévente felülvizsgálja, és megteszi a szükséges módosításokat.”

- 7 Ezen irányelvnek „A létesítményeket érintő változások” című 7. cikke értelmében:

„Az üzemeltető értesíti az illetékes hatóságot bármely, a létesítmény jellegének vagy működésének megváltoztatására és a létesítmény bővítésére, illetve teljesítményének jelentős csökkentésére irányuló olyan tervéről, amelyhez az üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedély módosítására van szükség. Ahol szükséges, az illetékes hatóság módosítja az engedélyt. Ha változik a létesítmény üzemeltetője, az illetékes hatóság módosítja az engedélyt az új üzemeltető nevének és címének beillesztésével.”

- 8 Az említett irányelv „Tevékenységi kategóriák, amelyekre jelen irányelv vonatkozik” című I. mellékletének 2. és 3. pontja a következőket mondja ki:

„2. Az alábbi küszöbértékek általában a gyártókapacitásra vagy a teljesítményre vonatkoznak. Ha ugyanazon létesítményen belül több, azonos kategóriába tartozó tevékenység folyik, az ilyen tevékenységek teljesítménye összeadandó.

3. Ha egy létesítmény teljes névleges bemenő hőteljesítményét a közösségi rendszerbe történő beillesztésének meghatározása céljából számítják ki, akkor a létesítményen belül a részét képező valamennyi üzemanyag-égetést folytató technikai egység névleges bemenő hőteljesítménye összeadandó. [...]"
- 9 Ezen I. melléklet tartalmaz egy olyan táblázatot, amely azon tevékenységek kategóriáit sorolja fel, amelyekre a 2003/87 irányelv vonatkozik. E tevékenységek sorában szerepelnek a „[t]üzelőanyag-berendezések 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítménnyel (kivéve a veszélyeshulladék-égető és településhulladék-égető létesítményeket)”.

Az olasz jog

- 10 2013. március 13-i Decreto legislativo n° 30 – Attuazione della direttiva 2009/29/CE che modifica la direttiva 2003/87/CE al fine di perfezionare ed estendere il sistema comunitario per lo scambio di quote di emissione di gas a effetto serra (a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének továbbfejlesztése és kiterjesztése tekintetében történő módosításáról szóló 2009/29/EK irányelv végrehajtásáról szóló, felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) (a GURI 2013. április 4-i 79. száma; a továbbiakban: 30/2013. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 3. cikke (1) bekezdésének t) és v) pontja az „üzemeltető” és a „létesítmény” e rendelet szerinti fogalmát a 2003/87 irányelvvel analóg módon határozza meg.
- 11 A 30/2013. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 13. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az ETS-bizottság által kiállított engedély hiányában semmilyen létesítmény nem folytathat az e törvényerejű rendelet I. mellékletében felsorolt, üvegházhatású gáz kibocsátásával járó tevékenységet.
- 12 E törvényerejű rendelet 15. cikke az ilyen kibocsátási engedély megadására, feltételeire és tartalmára vonatkozik.
- 13 Ugyanezen felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 16. cikke értelmében az üzemeltető a személyét vagy a létesítmény jellegét és működését érintő bármely változásról vagy a létesítmény kapacitásának jelentős bővítéséről, illetve csökkenéséről tájékoztatja az ETS-bizottságot.
- 14 A 30/2013. sz. törvényerejű rendelet 38. cikke a CO₂-kibocsátások nyomon követése és ellenőrzése szempontjából „kis kibocsátók” rendszerére vonatkozik.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 A Granarolo az élelmiszeriparban friss tej előállítása, valamint a tejtermékek gyártása és forgalmazása terén működő társaság. Pasturago di Vernatében (Olaszország) több egységből álló gyártóüzemmel rendelkezik, amely fel van szerelve egy, a feldolgozási folyamataihoz szükséges hő előállítását biztosító hőközponttal.
- 16 E hőközpont címén a Granarolo, összhangban a 2003/87 irányelv 4. cikkéből eredő követelménnyel, 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítménnyel rendelkező tüzelőanyag-berendezésekre vonatkozó, üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedéllyel rendelkezett. Egyébiránt a nemzeti jog értelmében e létesítmény tekintetében a „kis kibocsátók” rendszerének hatálya alá tartozik a CO₂-kibocsátások nyomon követése és ellenőrzése szempontjából.

- 17 2013-ban a Granarolo a gyártóüzeme telephelyén élelmiszer-előállítás céljából 20 MW-nál alacsonyabb teljes bemenő hőteljesítményű kapcsolt villamosenergia- és hőtermelő létesítményt épített, és elérte, hogy az ETS-bizottság ezen irányelv 7. cikke alapján módosítsa az üvegházhatású gázokra vonatkozó kibocsátási engedélyét.
- 18 A Granarolo kapcsolt energiatermelő egységét 2017-ben az E.ON Connecting Energies Italia Srl-re, egy, az energetika területére szakosodott társaságra (a továbbiakban: E.ON) ruházta át, ugyanakkor ez utóbbival villamosenergia- és hőszolgáltatás nyújtására vonatkozó szerződést is kötött. A kérdést előterjesztő bíróság szerint e szerződés ezenkívül előírja, hogy az E.ON köteles megszerezni a Granarolo hozzájárulását a kapcsolt energiatermelő egységen végzendő munkákhoz, térítést fizetni a Granarolo javára a szolgáltatandó minimális energiamennyiség be nem tartása esetén és energiaár-kedvezményt nyújtani a számára a szerződés hatálybalépésétől számított tíz év hat hónapon belül, e szerződés rendelkezik továbbá a kapcsolt energiatermelő egységnek a Granarolo által történő visszavásárlásra vonatkozó jogról.
- 19 Ezen átruházást követően a Granarolo kérelmet nyújtott be az ETS-bizottsághoz üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedélyének a módosítása iránt, mivel úgy vélte, hogy a már nem általa vagy az ő irányítása alatt üzemeltetett kapcsolt energiatermelésű egységhez kapcsolódó kibocsátást ki kell vonni CO₂-kibocsátásainak összegéből.
- 20 Miután e kérelmet 2018. június 6-i határozatával az ETS-bizottság elutasította, a Granarolo a kérdést előterjesztő bíróság előtt megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be e határozattal szemben. Az E.ON beavatkozott ezen eljárásba a Granarolo támogatása céljából.
- 21 Keresete alátámasztásául a Granarolo arra hivatkozik, hogy az ETS-bizottság, mivel elutasító határozatát a kapcsolt energiatermelő egység és gyártóüzeme közötti formális kapcsolódás megállapításával indokolta, megsértette a 2003/87 irányelvből eredő követelményeket.
- 22 Ugyanis a gyártóüzem és a kapcsolt energiatermelő egység az energiaellátás céljából fennálló kapcsolat miatt nem tekinthető egyszemélyes létesítménynek, hiszen szerkezetileg és funkcionálisan mindkettő önálló.
- 23 Egyébiránt, ezen irányelv 3. cikkének f) pontja és 6. cikke értelmében az üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedélyt annak az üzemeltetőnek adják ki, aki valamely létesítmény irányítási jogkörrel rendelkezik, és így ellenőrizheti és nyomon követheti a kibocsátást. Márpedig a jelen ügyben az ETS-bizottság a Granarolo és az E.ON közötti energiaszolgáltatási szerződés téves értelmezése alapján állapította meg, hogy a Granarolo megőrizte a kapcsolt energiatermelő egység kibocsátásainak irányítására és ellenőrzésére vonatkozó jogkörét. E szerződés ugyanis nem érinti az E.ON arra vonatkozó lehetőségét, hogy önállóan folytassa energiatermelő tevékenységét, és villamos energiát továbbítson a nyilvános hálózatra, így még ha a Granarolo kisebb mennyiségű energiát vehetne is fel a kapcsolt energiatermelő egységből, e körülmény nem befolyásolná az üvegházhatású gázok általa történő kibocsátásának mennyiségét.
- 24 Ezenkívül az ETS-bizottság 2018. június 6-i elutasító határozata tévesen értelmezte a kibocsátási források összesítésének az említett irányelv I. mellékletében előírt szabályát, mivel e szabály csak azokra a helyzetekre vonatkozik, amelyekben több műszaki egység alkot egy létesítményt, nem pedig azokra, amelyekben – mint a jelen ügyben – több különálló létesítményről van szó.
- 25 Az alapeljárás alperesei arra hivatkoznak a kérdést előterjesztő bíróság előtt, hogy a kapcsolt energiatermelő egység E.ON-ra történő átruházása nem befolyásolta a létesítmény szerkezetét, és hogy továbbra is funkcionális kapcsolat áll fenn e kapcsolt energiatermelő egység és a Granarolo gyártóüzeme között. Közelebbről kiemelik, hogy az üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedély és egy, a 2003/87 irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében vett létesítmény fennállása között

meg nem szüntethető kapcsolat áll fenn. Az üzemeltető meghatározásának logikus előfeltétele a létesítmény meghatározása, miáltal az ilyen engedély jogosultja és a gyártóüzemen belüli valamely műszaki egység tényleges üzemeltetője közötti esetleges különbség nem releváns.

- 26 Mivel egy kapcsolt energiatermelő egység – mint a jelen ügyben is – műszakilag kapcsolódik a gyártóüzemhez és hatással lehet a teljes kibocsátásra, azt úgy kell tekinteni, mint amely ezen üzemmell egyazon létesítmény részét képezi, így annak egyetlen engedély hatálya alatt kell állnia, még akkor is, ha a kapcsolt energiatermelő egység a telephelyen kívül található.
- 27 Egyébiránt az alapeljárás alperesei arra hivatkoznak, hogy a Granarolo és az E.ON közötti energiaszolgáltatási szerződés kikötéseire tekintettel az előbbi megőrizte meghatározó gazdasági döntéshozatali hatáskörét a kapcsolt energiatermelő egység műszaki kiaknázása felett, és hogy következésképpen továbbra is ő marad ezen egység 2003/87 irányelv 3. cikkének f) pontja értelmében vett üzemeltetője.
- 28 Ezenkívül egy ezzel ellentétes álláspont elfogadása sértené az ezen irányelv I. mellékletének 2. és 3. pontjában kimondott összesítési szabályt, amely pontosan annak elkerülésére irányul, hogy a kibocsátási források túlzott felosztása a kis- vagy közepes méretű létesítmények többségének az ETS hatálya alól történő kizárását eredményezze.
- 29 Mivel ugyanis az alapügyben szereplő kapcsolt energiatermelő egység teljesítménye 20 MW-nál alacsonyabb, az nem tesz szükségessé üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedélyt, és nem tartozik az ETS-re vonatkozó szabályozás hatálya alá. Ezzel szemben e kapcsolt energiatermelő egység átruházása következtében a Granarolo gyártóüzeme kibocsátásainak csökken az évente keletkezett és kibocsátási egységek útján kompenzáció tárgyát képező mennyisége.
- 30 Noha az energiaszolgáltatási szerződés kikötései a Granarolót erőfölénybe hozzák az E.ON-hoz képest, minden olyan értelmezés, amely szerint az eredeti létesítmény két létesítményre történő szétválasztására került sor, a CO₂-kibocsátásra vonatkozó szabályok megkerüléséhez vezetne.
- 31 E körülmények között a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2003/87] irányelv 3. cikkének e) pontját, hogy a »létesítmény« fogalma magában foglalja a jelen ügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan tényállást is, amelyben a felperes az általa a gyártóüzeme energiaellátásának biztosítása céljából a saját gyártelepén megépített kapcsolt energiatermelő létesítményt később egy, az energiaiparra szakosodott másik társaságnak – a tevékenységi ág átadása révén – adta át olyan szerződéssel, amely egyrésztől rendelkezik a magának a létesítménynek az üzemeltetéséhez és a tevékenység végzéséhez szükséges tanúsítványoknak, dokumentumoknak, megfelelőségi nyilatkozatoknak, felhasználási engedélyeknek, koncesszióknak, engedélyeknek és hozzájárulásoknak a kapcsolt villamosenergia- és hőtermelő létesítmény átvevője részére történő átruházásáról, a létesítmény irányítása és [fenntartása] céljából az átvevő javára ráépítési jogok az üzem megfelelő területén történő alapításáról és a környező terület kizárólagos használata céljából szolgalmi jogoknak a kapcsolt energiatermelő létesítmény javára történő alapításáról, másrésztől pedig arról, hogy az átvevő a szerződésben meghatározott árakon köteles az átadót tizenkét éven keresztül ellátni a létesítmény által előállított energiával?

2) Közelebbről, a »műszakilag kapcsolódik« kifejezésnek [a 2003/87 irányelv] 3. cikk[ének] e) pontjában szereplő fogalma magában foglalja-e a valamely kapcsolt energiatermelő létesítmény és gyártóüzem közötti olyan kapcsolatot, amelyben a másik jogalanyhoz tartozó gyártóüzem – annak ellenére, hogy az energiaellátás szempontjából a kapcsolt energiatermelő létesítménnyel kiváltságos viszonyban áll (csatlakozás energiaelosztó hálózaton keresztül, ellátási szerződés a

létesítményt átvevő energetikai társasággal, az átvevő energetikai társaság arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy minimális energiamennyiséget szolgáltat a gyártóüzem részére a piaci energiaellátási költségek és a szerződésben rögzített árak különbözetének megfelelő összeg visszatérítése mellett, kedvezmények biztosítása az energiaértékesítési árakra vonatkozóan a szerződés kezdetét követő tíz év és hat hónap elteltétől kezdődően, a kapcsolt energiatermelő létesítmény bármikori visszavásárlására vonatkozó jog biztosítása az átadó [...] javára, munkálatok kapcsolt energiatermelő létesítményen történő végzésének az átadó engedélyéhez kötése) – az energiaellátás félbeszakadása vagy üzemzavar, illetve a kapcsolt energiatermelő létesítmény tevékenységének megszűnése esetén is képes folytatni a tevékenységét?

- 3) Végezetül, az azonos telephelyen [gyártóüzemmel] rendelkező, kivitelező jogalany által hatékonyságnövelés céljából valamely kapcsolt energiatermelő létesítménynek az energetikai területre szakosodott valamely társaság részére történő tényleges átadása esetén sérti-e a források aggregálásának a [2003/87] irányelv I. mellékletében meghatározott szabályát a gyártóüzem tulajdonosa kibocsátásainak az átadást követően a kibocsátási engedélyből való kihagyásának lehetősége, és az, hogy a »kis kibocsátók« minősítését szolgáló határértéknek egyedül a kapcsolt energiatermelő létesítmény általi túllépésének elmaradása miatt a kibocsátások »kikerülnek« a[z] [ETS-ből], vagy épp ellenkezőleg, ez pusztán az üzemeltetők [ETS] által nem tiltott szervezeti megoldásainak jogszerű következménye?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 32 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárásban a Bíróság kötelessége, hogy a nemzeti bíróság részére olyan hasznos választ adjon, amely a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi az előtte folyamatban lévő ügy elbírálását. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket (2016. október 26-i Yara Suomi és társai ítélet, C-506/14, EU:C:2016:799, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 E tekintetben az a körülmény, hogy valamely nemzeti bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét formálisan bizonyos uniós rendelkezésekre hivatkozva fogalmazta meg, nem akadályozza annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az uniós jog értelmezésének minden olyan elemét, amely hasznos lehet az utóbbi előtt lévő ügy megítéléséhez, akár hivatkozott ezekre a kérdéseinek megfogalmazásában, akár nem. E tekintetben a Bíróságnak kell a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége és különösen az előzetes döntéshozatalra utalás indokolása alapján meghatározni az uniós jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése a per tárgyára figyelemmel szükséges (2018. június 27-i Turbogás ítélet, C-90/17, EU:C:2018:498, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 A jelen ügyben az alapjogvita tárgyát az képezi, hogy az ETS-bizottság elutasította a Granarolo üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedélyének módosítására irányuló kérelmét azt követően, hogy az átruházta a gyártóüzemével egy telephelyen található kapcsolt energiatermelő egységét az E.ON-ra, az energetika területére szakosodott vállalkozásra, amely átruházásra energiaszolgáltatási szerződés megkötése mellett került sor.
- 35 Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, a módosítás iránti kérelem elutasítását az indokolta, hogy tekintettel többek között a Granarolo és az E.ON közötti energiaszolgáltatási szerződés kikötéseire, a gyártóüzem kapcsolt energiatermelő egységgel fennálló funkcionális összekapcsolása továbbra is megmaradt, így a két egység a 2003/87 irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében egyazon létesítménynek minősül, és az átruházást követően továbbra is a Granarolo maradt a kapcsolt energiatermelő egység ezen irányelv 3. cikkének f) pontja értelmében vett üzemeltetője. Egyébiránt felmerül az a kérdés, hogy amennyiben helyt adtak volna az említett

módosítás iránti kérelemnek, az vajon ellentétes lett volna-e az említett irányelv I. mellékletének 2. és 3. pontjában kimondott összesítési szabállyal, és azzal a hatással járt volna-e, hogy lehetővé teszi az ETS szabályainak megkerülését.

- 36 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseivel, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, lényegében arra keres választ, hogy a 2003/87 irányelv 3. cikkének e) és f) pontját, I. mellékletének 2. és 3. pontjával összefüggésben, ekként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy egy olyan hőközponttal felszerelt gyártóüzem tulajdonosa, amelynek tevékenysége az I. melléklet hatálya alá tartozik, jogosult üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedélyének az ezen irányelv 7. cikke szerinti módosítására, amennyiben egy, ezen üzemmel azonos ipari telepen található és az említett I. mellékletben előírt küszöbértéknél alacsonyabb teljesítményű tevékenységet végző kapcsolt energiatermelő egységet átruházott egy, az energetika területére szakosodott vállalkozásra, és e vállalkozással olyan szerződést kötött, amely többek között akként rendelkezik, hogy az e kapcsolt energiatermelő egység által előállított energiával e létesítményt kell ellátni.
- 37 A jelen ügyben és a jelen ítélet céljából rá kell mutatni, hogy, amint az kitűnik az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, az alapügyben szereplő létesítmény olyan, tejipari termékeket előállító gyártóüzem, amely a gyártási folyamat biztosításához el van látva egy hőközponttal, amelynek teljes névleges bemenő hőteljesítménye meghaladja a 20 MW-ot, és amely ekként a 2003/87 irányelv I. mellékletében megjelölt tevékenységek sorába tartozik. Ami a kapcsolt energiatermelő egységet illeti, annak teljes névleges bemenő hőteljesítménye nem haladja meg a 20 MW-ot, ami azzal a következménnyel jár, hogy az, mint olyan, nem tartozik az e mellékletben említett tevékenységek körébe.
- 38 Először is, ami a kérdést előterjesztő bíróság arra irányuló kérdéséről van szó, hogy az alapügyben szereplő kapcsolt energiatermelő egység és gyártóüzem a kettő között fennálló kapcsolat folytán egyazon létesítménynek minősül-e ezen irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében, emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés úgy határozza meg a „létesítmény” fogalmát, mint olyan állandó műszaki egység, amelyben az említett irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységek közül egy vagy több olyan tevékenységet végeznek, amely műszakilag kapcsolódik az adott telephelyen folytatott tevékenységhez, és amely hatással lehet a kibocsátásokra és a légszennyezésre.
- 39 Ennélfogva az említett rendelkezésben foglalt kritériumoknak megfelelően egyrészt az alapügyben szereplő kapcsolt energiatermelő egység csak a gyártóüzem hőközpontjával alkothat egy létesítményt, másrészt ez kizárólag akkor állhat fenn, ha az e kapcsolt energiatermelő egységen belül végzett égetési tevékenység közvetlenül kapcsolódik e hőközpontnak a gyártóüzem telephelyén folytatott tevékenységéhez, ahhoz műszakilag kapcsolódik, továbbá hatással lehet a kibocsátásokra és a légszennyezésre.
- 40 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy e kritériumok, magából a jellegükből következően, tárgyi jellegű értékelést igényelnek. Következésképpen az a kérdés, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között teljesülnek-e az említett kritériumok, különösen a műszaki kapcsolat fennállására vonatkozó kritérium, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság kérdései közelebbről vonatkoznak, nem függhet az átruházó és az átvevő vállalkozásokat kötő szerződési rendelkezésektől.
- 41 Egyébiránt nem vitatott, hogy a kibocsátásokra és a szennyezésre gyakorolt hatásra vonatkozó kritérium teljesül, mivel a kapcsolt energiatermelő egység üvegházhatású gázokat bocsát ki.
- 42 A 2003/87 irányelv 3. cikkének e) pontjában előírt többi kritériumot illetően a Bíróság úgy ítélte meg, hogy valamely tevékenység akkor kapcsolódik közvetlenül az ezen irányelv I. mellékletének hatálya alá tartozó tevékenységhez, és e közvetlen kapcsolatot fejezi ki ezenfelül az említett két tevékenység közötti műszaki kapcsolat megléte is, amennyiben az adott tevékenység közös műszaki folyamatba van

integrálva az ezen I. melléklet hatálya alá tartozó tevékenységgel (lásd ebben az értelemben: 2016. június 9-i Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ ítélet, C-158/15, EU:C:2016:422, 30. pont).

- 43 Ebből egyrészt az következik, hogy az érintett tevékenységek közötti közvetlen kapcsolat fennállására vonatkozó feltétel megköveteli, hogy az alapügy helyzetéhez hasonló helyzetben a kapcsolt energiatermelési tevékenységet a gyártóüzem hőközpontjában végbemenő tüzelőanyag-égetési tevékenység megvalósítása céljából végezzék.
- 44 E feltétel tehát nem teljesülhet, ha – amint azt többek között a Granarolo és az Európai Bizottság a Bíróság előtti tárgyaláson állította – e kapcsolt energiatermelési tevékenység gyakorlása kizárólag a Granarolo üzemében végzett élelmiszer-előállításra irányul, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 45 Másrészt az ilyen közvetlen kapcsolatot kifejező műszaki kapcsolat fennállására vonatkozó feltétel azt feltételezi – amint arra a főtanácsnok indítványának 57. pontjában lényegében rámutatott –, hogy az érintett tevékenységek közötti kapcsolat hozzájárul a 2003/87 irányelv I. mellékletének hatálya alá tartozó tevékenység átfogó műszaki folyamatának integritásához.
- 46 Ez a megállapítás nem vezethető le pusztán abból, hogy – amint az általában minden ipari tevékenységre igaz – az érintett tevékenységek között energiaellátási célú kapcsolat áll fenn. Ugyanis, noha nem kizárt, hogy az ilyen típusú kapcsolatot az ezen irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében vett műszaki kapcsolatnak lehessen tekinteni, ennek az a feltétele, hogy az az említett irányelv I. mellékletének hatálya alá tartozó tevékenységre jellemző sajátos műszaki folyamaton belül különleges és megkülönböztető integrációs formát képezzen.
- 47 Márpedig a jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik – amit egyébként az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés szövege is megerősít –, hogy a Granarolo gyártóüzeme, közelebbről az e gyártáshoz szükséges hőt biztosító hőközpont még a kapcsolt energiatermelő egység általi villamosenergia- és hőszolgáltatás megszakítása, illetve annak működési zavara vagy tevékenységének megszüntetése esetén is folytathatná a tevékenységét.
- 48 Ily módon, mivel a kapcsolt energiatermelő egység és a gyártóüzem közötti kapcsolat nem járul hozzá az e létesítmény hőközpontjában zajló tevékenységek műszaki folyamatának integritásához, és ennek következtében – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatra is tekintettel – nem teljesülnek a 2003/87 irányelv 3. cikkének e) pontjában előírt feltételek, a kapcsolt energiatermelő egység és a hőközpont nem tekinthető e rendelkezés értelmében egyazon létesítménynek.
- 49 Másodszor, azon kérdést illetően, hogy a Granarolo a kapcsolt energiatermelő egység E.ON részére történő átruházását követően továbbra is annak üzemeltetője marad-e, emlékeztetni kell arra, hogy egyrészt ezen irányelv üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedélyről szóló 6. cikkének (1) bekezdése első albekezdésében akként rendelkezik, hogy az illetékes hatóság akkor állítja ki az egész létesítményt vagy annak egy részét üvegházhatású gáz kibocsátására feljogosító engedélyt, ha megbizonyosodott arról, hogy az üzemeltető képes a kibocsátások nyomon követésére és jelentésére, második bekezdésében pedig akként, hogy üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedély egyazon üzemeltető által egy telephelyen üzemeltetett egy vagy több létesítményre is vonatkozhat. Ezenkívül, az említett irányelv 7. cikke értelmében, ahol szükséges, az illetékes hatóság az üzemeltető által az érintett létesítményben bekövetkezett változásokról adott tájékoztatás alapján módosítja az engedélyt. Másrészt ugyanezen irányelv 3. cikkének f) pontja az »üzemeltető« fogalmát akként határozza meg, hogy az bármely személy, aki létesítményt üzemeltet vagy irányít, illetve – amennyiben erre a nemzeti jogszabály lehetőséget ad – akire a létesítmény műszaki működése feletti gazdasági döntéshozatali hatáskört ruházták.

- 50 Amint az e rendelkezésekből kitűnik, az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között, amikor valamely gyártóüzem tulajdonosa egy, az említett üzemmel azonos ipari telephelyen található kapcsolt energiatermelésű egységet átruház egy, az energetika területére szakosodott vállalkozásra, meg kell vizsgálni, hogy ezen átruházás következtében véget ért-e ezen tulajdonosnak az e kapcsolt energiatermelő egység működésére, és ebből következően az üvegházhatású gázok általa végzett tevékenységeiből eredő kibocsátásokra gyakorolt befolyása. Ha ez az eset áll fenn, az említett tulajdonos az említett átruházást követően nem tekinthető a 2003/87 irányelv 3. cikkének f) pontja értelmében az említett kapcsolt energiatermelő egység üzemeltetőjének.
- 51 E tekintetben, amint arra a főtanácsnok indítványának 45. pontjában rámutatott, az átruházó és az átvevő közötti szerződéses feltételeket többek között az ilyen kapcsolt energiatermelő egység üzemeltetőjének azonosítása céljából kell figyelembe venni.
- 52 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkra tekintettel az E.ON és a Granarolo közötti szerződéses rendelkezésekből nem vonható le az a következtetés, hogy ez utóbbi megőrizte az alapügyben szereplő kapcsolt energiatermelő egység működése, és ebből következően a tevékenységeiből származó üvegházhatású gázok kibocsátása feletti befolyását.
- 53 Egyrészt ugyanis, amint az az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés szövegéből kitűnik, a Granarolo átruházta a kapcsolt energiatermelő egység tulajdonjogát az E.ON-ra, és e célból többek között átengedte az E.ON-nak az ezen egység üzemeltetéséhez és az ott folytatott tevékenység gyakorlásához szükséges valamennyi dokumentumot.
- 54 Másrészt a Granarolo és az E.ON közötti energiaszolgáltatási szerződés keretében ez utóbbi fokozhatja a kapcsolt energiatermelő egység tevékenységét, és a termelt villamos energiával nyilvános hálózatot is elláthat. Szabadon csökkentheti is a termelt energia mennyiségét, feltéve, hogy a szerződésben kikötött minimális energiamennyiség nem teljesítése esetén megtéríti az energiaellátás piaci költségei és a szerződésben meghatározott árak közötti különbséggel megegyező összeget. Az ilyen szerződéses jellegű kompenzációs mechanizmus azonban nem tekinthető azonosnak a 2003/87 irányelv 3. cikke f) pontjának utolsó fordulata értelmében vett, a kapcsolt energiatermelésű létesítmény műszaki működését meghatározó gazdasági hatáskör Granarolo részére történő átruházásával.
- 55 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott egyéb szerződéses kikötések, különösen az energia eladási árára, a Granarolót megillető visszavásárlási jogra vagy a kapcsolt energiatermelő egységen végzendő munkákhoz szükséges engedélyre vonatkozó szerződési feltételek ugyancsak nem biztosítják, hogy a Granarolo az említett egység működése felett befolyást gyakoroljon, amint azt az irányelv 3. cikkének f) pontja megköveteli, és ekként e kikötések önmagukban nem biztosítják a számára annak lehetőségét, hogy meghatározza vagy felügyelje általában az ezen egység tevékenységéből eredő üvegházhatású gázkibocsátások mennyiségét.
- 56 A jelen ítélet 52–55. pontjában kifejtett megfontolásokból tehát az következik, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság általi vizsgálatra is figyelemmel – a Granarolo már semmiképpen nem a 2003/87 irányelv 3. cikkének f) pontja értelmében vett üzemeltetője a kapcsolt energiatermelő egységnek, így jogosult arra, hogy ezen irányelv 7. cikkének megfelelően módosítsák az üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedélyt.
- 57 Ezen engedély ilyen módosítása nem eredményezi az ETS szabályainak megkerülését.
- 58 Ugyanis, elsősorban meg kell állapítani, hogy az engedély módosítása nem eredményezi az ezen irányelv I. mellékletének 2. és 3. pontjában előírt összesítési szabály megkerülését.
- 59 Ezen I. melléklet ugyanis, amint azt címe is jelzi, a tevékenységek azon kategóriáit határozza meg, amelyekre az említett irányelv vonatkozik, ahogy azt az irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja. Közelebbről az összesítési szabály pontosítja azokat a feltételeket, amelyek mellett, annak eldöntése

érdekében, hogy e létesítmény az ETS körébe tartozik-e, értékelni kell, hogy a létesítményen belül végzett tevékenységek, különösen a tüzelőanyag-égetési tevékenység, elérik-e az említett I. mellékletben meghatározott küszöbértékeket.

- 60 Márpedig, amint az a jelen ítélet 48. pontjában megállapítást nyert, az olyan hőközpont és kapcsolt energiatermelő egység, mint amelyekről az alapügyben szó van, két különálló egységet alkot, amelyek nem minősülnek a 2003/87 irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében egyazon létesítménynek.
- 61 Ezenkívül nem vitatott, hogy az a hőközpont, amellyel a gyártóüzem rendelkezik, még a kapcsolt energiatermelő egység E.ON részére történő átruházását követően is az ETS hatálya alá tartozott, mivel teljes bemenő hőteljesítménye meghaladja az ezen irányelv I. mellékletében előírt 20 MW-os küszöbértéket.
- 62 Egyébiránt rá kell mutatni, hogy az összesítési szabály a létesítményen belül végzett tevékenységek kapacitásának számítási módjára vonatkozik, és nem célja – a jelen ítélet 49. pontjában felidézett feltételekre tekintettel – e létesítmény üzemeltetőjének azonosítása. A jelen ügyben, ellentétben azzal, amire az alapeljárás alperesei hivatkoznak, egy ilyen szabály ennél fogva nem eredményezheti sem a Granarolónak az alapügyben szereplő kapcsolt energiatermelő egység üzemeltetőjeként való megjelölését, szem előtt tartva, hogy ez utóbbi már nem tekinthető úgy, hogy befolyással rendelkezik ezen egység működése felett, és hogy így már nem képes biztosítani az üvegházhatású gázok említett egység tevékenységéből eredő kibocsátásának nyomon követését, sem pedig azt, hogy megfossza a Granarolót attól a jogtól, hogy kérhesse az üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó engedélyének módosítását.
- 63 Másodsorban emlékeztetni kell arra, hogy a csalárd magatartás és a joggal való visszaélés tilalmának elve az uniós jognak a jogalanyok által tiszteletben tartandó alapelvét képezi. Az uniós jogi szabályozás alkalmazását ugyanis nem lehet oly módon kiterjeszteni, hogy az vonatkozzon az abból a célból végrehajtott ügyletekre, hogy csalárd módon vagy visszaélésszerűen részesüljenek az uniós jog által biztosított előnyökből (2020. október 28-i Kreis Heinsberg ítélet, C-112/19, EU:C:2020:864, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 64 Közelebbről, a visszaélésszerű magatartás tilalmának elve tiltja a teljesen mesterséges, valós gazdasági tartalmat nélkülöző, kizárólag adóelőny megszerzését célzó megállapodásokat (lásd analógia útján: 2020. június 18-i KrakVet Marek Batko ítélet, C-276/18, EU:C:2020:485, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 65 Márpedig a Bíróság előtt benyújtott ügyiratok egyikéből sem tűnik ki, hogy a jelen ügyben sor került volna ilyen visszaélésszerű vagy csalárd ügyletekre, különösen egy teljesen mesterséges megállapodás létrejöttére. Közelebbről, ezen iratok egyike sem alkalmas arra, hogy kétségbe vonja az alapügyben szereplő kapcsolt energiatermelő egységet átvevő vállalkozás által gyakorolt önálló gazdasági tevékenység valóságát.
- 66 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2003/87 irányelv 3. cikkének e) és f) pontját, I. mellékletének 2. és 3. pontjával összefüggésben, akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, hogy egy olyan hőközponttal felszerelt gyártóüzem tulajdonosa, amelynek tevékenysége az I. melléklet hatálya alá tartozik, jogosult üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedélyének az ezen irányelv 7. cikke szerinti módosítására, amennyiben egy, ezen üzemmel azonos ipari telepen található és az említett I. mellékletben előírt küszöbértéknél alacsonyabb teljesítményű tevékenységet végző kapcsolt energiatermelő egységet átruházott egy, az energetika területére szakosodott vállalkozásra, és e vállalkozással olyan szerződést kötött, amely többek között akként rendelkezik, hogy az e kapcsolt energiatermelő egység által előállított energiával e gyártóüzemet kell ellátnia, amennyiben a hőközpont és a kapcsolt energiatermelő egység nem

minősül egyazon létesítménynek az említett irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében, és, mindenesetre, a gyártóüzem tulajdonosa ugyanezen irányelv 3. cikkének f) pontja értelmében többé már nem üzemeltetője a kapcsolt energiatermelő egységnek.

A költségekről

- ⁶⁷ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvvel módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének e) és f) pontját, I. mellékletének 2. és 3. pontjával összefüggésben, akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, hogy egy olyan hőközponttal felszerelt gyártóüzem tulajdonosa, amelynek tevékenysége az I. melléklet hatálya alá tartozik, jogosult üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedélyének az ezen irányelv 7. cikke szerinti módosítására, amennyiben egy, ezen üzemmel azonos ipari telepen található és az említett I. mellékletben előírt küszöbértéknél alacsonyabb teljesítményű tevékenységet végző kapcsolt energiatermelő egységet átruházott egy, az energetika területére szakosodott vállalkozásra, és e vállalkozással olyan szerződést kötött, amely többek között akként rendelkezik, hogy az e kapcsolt energiatermelő egység által előállított energiával e gyártóüzemet kell ellátnia, amennyiben a hőközpont és a kapcsolt energiatermelő egység nem minősül ugyanazon létesítménynek az említett irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében, és, mindenesetre, a gyártóüzem tulajdonosa ugyanezen irányelv 3. cikkének f) pontja értelmében többé már nem üzemeltetője a kapcsolt energiatermelő egységnek.

Aláírások